

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

**підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси і кредит**

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента **УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ** підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 *Фінанси, банківська справа та страхування*, за освітньо-професійною програмою Фінанси і кредит

Розробники: Стащук О. В., завідувач кафедри-професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

Микола КАРЛІН

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

© Стащук О. В., 2022 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна / заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси і кредит, другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції Денна 10 год Заочна 4 год
		Практичні (семінарські) Денна 14 год. Заочна 6 год Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Консультації Денна 8 год. Заочна 14 год
ІНДЗ: <u>немає</u>	Самостійна робота Денна 88 год. Заочна 96 год	
Мова навчання		Форма контролю: іспит <u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ПП: СТАЩУК ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: завідувач кафедри-професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: +38 (050) 674-85-78

E-mail: Staschuk.Olena@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітня компонента «Управління фінансовою безпекою» належить до переліку вибіркових дисциплін циклу спеціальної професійної підготовки магістра, здатного приймати управлінські рішення з проблем забезпечення фінансової безпеки, ідентифікувати загрози та ризики фінансовій безпеці держави та суб'єктів господарювання, діагностувати стан фінансової безпеки держави за основними її складовими.

1. **Пререквізити.** Знання з фінансів та/або фінансів суб'єктів господарювання, загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме написанню випускної кваліфікаційної роботи за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування системи знань щодо управління фінансовою безпекою, методології її оцінки за окремими складовими й набуття практичних навичок з управління фінансами з метою підвищення рівня фінансової безпеки держави та економічних агентів.

Вивчення цього курсу дає можливість майбутнім фахівцям приймати обґрунтовані рішення в сфері управління фінансовою безпекою.

Завдання освітнього компонента:

- вивчення теоретичних та методичних основ фінансової безпеки;
- набуття навичок оцінювання рівня фінансової безпеки держави та окремих економічних агентів;
- оволодіння методикою оцінювання загроз та ризиків фінансовій безпеці економічних агентів;
- ознайомлення із особливостями забезпечення банківської, валютної, боргової, бюджетної, інвестиційної та інших складових фінансової безпеки;
- набуття навичок з оцінювання інтегрального рівня фінансової безпеки економічних агентів;
- оволодіння основними аспектами управління фінансовою безпекою.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набере в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів,

банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

2. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Таблиця 1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні основи фінансової безпеки	18	1	2	1	14	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 2. Механізм управління фінансовою безпекою держави	18	1	2	1	14	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 3. Управління бюджетною безпекою держави	21	2	3	2	14	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 4. Управління фінансовою безпекою страхового ринку	19	2	2	1	14	О, Д РЗ/К, Т (20 б)
Тема 5. Безпека грошово-кредитного сектору економіки	22	2	3	1	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 6. Управління фінансовою безпекою підприємств	22	2	2	2	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Всього годин/Балів	120	10	14	8	88	100

Заочна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні основи фінансової безпеки	19,5	0,5	1	2	16	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 2. Механізм управління фінансовою безпекою держави	18,5	0,5	1	1	16	О, РЗ/К, Т (10 б)
Тема 3. Управління бюджетною безпекою держави	20,5	0,5	1	3	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 4. Управління фінансовою безпекою страхового ринку	21	1	1	3	16	О, Д РЗ/К, Т (20 б)
Тема 5. Безпека грошово-кредитного сектору економіки	21	1	1	3	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Тема 6. Управління фінансовою безпекою підприємств	19,5	0,5	1	2	16	О, РЗ/К, Т (20 б)
Всього годин/Балів	120	4	6	14	96	100

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РПС – індивідуальне завдання/ робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота, Р – реферат, аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. Пропущені заняття можна відпрацьовувати у визначений час згідно графіка консультацій. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню поточних та контрольних завдань. Студенти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в онлайн формі з використанням програми Moodle, Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та ін.). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування,

втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату, що регламентовано Положенням ВНУ ім. Лесі Українки "Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату".

Політика щодо дедлайнів та перекладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються з нижчою оцінкою.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultativ_navchannia_formalnoi.pdf).

Визнанню підлягають такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Здобувач також може займатися науковою роботою за тематикою, що відповідає освітній компоненті. Зокрема, участь у конференції з написанням тез може бути зараховано як максимальна оцінка за практичне заняття, на тему якого вони виконані.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік виставляється студенту за умови виконання ним завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60 балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку

1. Історичні аспекти розвитку фінансової безпеки.
2. Фінансова безпека держави та підприємства: особливості взаємозв'язку.
3. Фінансова безпека в умовах глобалізації.
4. Нормативно-правове забезпечення фінансової безпеки.

5. Інформаційне забезпечення управління фінансовою безпекою держави.
6. Сутність та складові фінансової безпеки держави.
7. Загрози фінансовій безпеці держави.
8. Ризики та загрози фінансовій безпеці: співвідношення понять.
9. Сутність, принципи та функції механізму управління фінансової безпеки держави.
10. Складові механізму управління фінансовою безпекою держави.
11. Методичні підходи до оцінки стану фінансової безпеки держави.
12. Суб'єкти та об'єкти управління фінансовою безпекою держави.
13. Фінансова безпека держави в умовах воєнного часу.
14. Фінансові інтереси держави як елемент фінансової безпеки.
15. Сутність бюджетної безпеки держави.
16. Індикатори бюджетної безпеки держави.
17. Загрози бюджетній безпеці держави.
18. Оцінювання рівня бюджетної безпеки держави.
19. Поняття страхового ринку та його роль у системі фінансової безпеки держави.
20. Загрози фінансовій безпеці страхового ринку.
21. Методика оцінювання безпеки страхового ринку в Україні.
22. Поняття грошово-кредитного ринку та його місце в системі ринку капіталу.
23. Роль грошово-кредитного ринку в економіці та його вплив на фінансову безпеку держави.
24. Безпека банківської системи.
25. Загрози фінансовій безпеці комерційних банків.
26. Індикатори оцінки стану фінансової безпеки банківської системи і діяльності комерційних банків.
27. Поняття та місце фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в системі економічної безпеки держави.
28. Фінансова нестабільність підприємств як головна загроза їхній фінансовій безпеці.
29. Критерії та індикатори рівня фінансової безпеки підприємств.
30. Інформаційне забезпечення управління фінансовою безпекою підприємств.
31. Механізм управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання.
32. Нормативно-правове забезпечення управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання.
33. Підходи до ідентифікації загроз фінансовій безпеці суб'єктів підприємництва.
34. Комплексна характеристика підходів до управління фінансовою безпекою на підприємствах.
35. Фінансові методи та важелі управління фінансовою безпекою підприємства.

36. Особливості управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання у воєнний період.
37. Управління фінансовою безпекою страхових організацій.
38. Ресурсно-функціональний підхід оцінювання фінансової безпеки підприємств.
39. Інтегральна оцінка управління фінансової безпеки в системі управління.
40. Діагностування процесу управління фінансовою безпекою підприємств.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Стащук О. В. Сучасна парадигма фінансової безпеки акціонерних товариств: монографія. Тернопіль, 2018. 398 с.
2. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с.
3. Парфентій Л. А. П 18 Управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної нестабільності : монографія / Л. А. Парфентій. Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019.
4. Стащук О. В. Управління фінансовою безпекою : конспект лекцій для здобувачів освітнього рівня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 88 с.
5. Стащук О. В. Управління фінансовою безпекою : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів освітнього рівня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк, 2022. 29 с.
6. Стащук О.В. Управління фінансовою безпекою: методичні вказівки до самостійної роботи (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 40 с.

Допоміжна література:

1. O. Stashchuk, A.Vitrenko, O.Kuzmenko, H. Koptieva, O.Tarasova, L. Dovgan (2020). Comprehensive system of financial and economic security of the enterprise. International Journal of Management. Volume 11/ Issue 5, May 2020. Pp. 330 – 340 (Scopus)
2. Analysis of fiscal efficiency of taxation in the system of filling budget funds in Ukraine / O. Stashchuk, A. Boiar, T. Shmatkovska, M. Dziamulyc, O. Skoruk, S. Tesliuk, Y. Zintso // AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. - 2021. - Vol. 11, Issue 1, Special Issue XVII. - P. 47-51. <http://ep3.nuwm.edu.ua/20402/> (Web of Science).

3. Матвійчук, Н., Коленда, Н., Стащук, О., Теслюк, С., & Сидорук, С. (2021). Правове забезпечення бюджетного фінансування природоохоронної діяльності в Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики, 3(38), 465–473. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v3i38.237479> (ESCI)
4. П'ятницька Г. Т., Федулова І. В. Фінансова безпека країни та підприємства: визначення, взаємозв'язок і ризики забезпечення. Ефективна економіка. 2020. № 7. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8059> (дата звернення: 15.09.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.7.14
5. Федорущенко, Б., & Барановський, О. (2021). ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 5(40), 16–27. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v5i40.244854>

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
4. Сайт Міністерства фінансів України . URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
5. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/about>
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>